

Uusi matkapakettilaki

Tom Vihonen

17.-18.4.2018



Kilpailu- ja
kuluttajavirasto

kkv.fi

Sisältö

1. Uusi direktiivi ja sen tarkoitus
2. Soveltamisala ja määritelmät
3. Matkapaketti ja yhdistetty matkajärjestely
4. Matkanjärjestäjän velvoitteet ja matkapakettisopimus
5. Maksukyvyttömyyssuoja ja KKV:n vakuusrekisteri
6. Matkapakettiapuri

1. Direktiivi matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä (EU) 2015/2302

- Direktiivi annettiin 11/2015
- Tuotava osaksi kansallista lainsäädäntöä 1/2018
- Lakia sovellettava alkaen 7/2018

- Täysharmonisoiva direktiivi
- Kansallista liikkumavaraa ei juuri ole (vrt. minimiharmonisoiva)

- Suomessa direktiivi toimeenpantiin, kuten vanha direktiivi, kahdella erillisellä lailla:
 - Laki matkapalveluyhdistelmistä (901/2107) Oikeusministeriö
 - Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajista (921/2017) Työ- ja elinkeinoministeriö

Uuden direktiivin tarkoitus

Sääntelyn ajantasaistaminen ja yhtenäistäminen sekä sisämarkkinoiden toimivuuden parantaminen (vanha direktiivi vuodelta 1990)

- Tuo erilaiset yhdistelmät samalle viivalle
- Eri myyntikanavat tasavertaiseen asemaan (online-kaupan osuuden kasvu)
- Maksukyvyttömyyssuojan vastavuoroinen tunnustaminen.

Kuluttajansuojan parantaminen

- Uusi direktiivi edellyttää kuluttajien saatavien maksamisen tehokkaasti, nopeasti ja täysimääräisenä
- Kuluttajan turvallisempaa asioida toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen matkapalveluntarjoajan kanssa

Matkapalveluntarjoajien yhdenmukainen kohtelu

- Tasapuolisempi yrittäjille, vähentää tulkintaeroja jäsenmaiden välillä

2. Soveltamisala

- Lakia sovelletaan kaikkiin matkapalveluyhdistelmiin silloin kun:
Matka kestää yli 24 tuntia tai sisältää yöpymisen
- Seuraavissa tapauksissa lakia ei sovelleta:
Matkapalveluja markkinoidaan rajoitetulle ryhmälle matkustajia, satunnaisesti sekä ilman taloudellisen hyödyn tavoittelua

Matkapalvelut ostetaan liikematkustamista koskevan yleisen sopimuksen perusteella

Vaihto-oppilasohjelmiin

Määritelmät

- Matkanjärjestäjä

Elinkeinonharjoittaja, joka yhdistää ja myy tai tarjoaa myytäväksi matkapaketteja itse tai toisen elinkeinonharjoittajan välityksellä.

- Matkanvälittäjä

Elinkeinonharjoittaja, joka välityssopimuksen perusteella myy tai tarjoaa matkanjärjestäjän kokoamia matkapaketteja.

- Matkapalveluyhdistelmien tarjoaminen

Matkapakettien ja yhdistettyjen matkajärjestelyjen tarjoaminen, sekä pelkkien lentokuljetusten tarjoaminen kuluttajille, mikäli kuljetuksen tarjoaa joku muu kuin rekisteröity lentoliikenteen harjoittaja.

Matkapalvelu

- 1) Matkustajan kuljetus
- 2) Matkustajan majoitus
- 3) Auton tai muun moottoriajoneuvon vuokraaminen
- 4) Muu matkailupalvelu, joka ei ole olennainen osa 1–3 kohdassa tarkoitettua kuljetus-, majoitus- tai vuokrauspalvelua

Muu matkailupalvelu = **itsenäinen matkapalvelu**, joka yhdessä kuljetuksen, majoituksen tai ajoneuvon vuokrauksen kanssa myytynä muodostaa paketin.

Olennainen osa = joko 25 % matkapaketin arvosta tai yksilöllisesti merkittävä osa matkapakettia, ns. syy lähteä matkalle.

Tulkintoja

Yksittäinen matkapalvelu, joka myydään matkustajan saavuttua majoitukseen, ei muodosta matkapalveluyhdistelmää.

Päiväretki, johon sisältyy esimerkiksi kuljetus, ohjelmapalvelu, ruokailu jne. ei kuulu lain soveltamisalaan

Matkapalveluksi ei katsota rahoituspalvelua.

Tulkintoja

Kuljetukseksi ei yleensä katsota kuljetusta esim. lentokentältä tai rautatieasemalta majoituksen yhteydessä.

Majoitukseksi ei yleensä katsota kuljetuksen yhteydessä tapahtuvaa yöpymistä, makuuvaunussa yöpymistä junassa.

Majoitukseksi ei yleensä katsota sellaista majoitusta, jota elinkeinonharjoittaja ei tarjoa (esim. oma telta vaelluksella).

Olennaiseksi matkailupalveluksi ei lasketa mm. siivousta tai ruokailua, yleisesti mökkivieraiden käytössä olevaa soutuvenettä, liinavaatteiden vuokrausta eikä pääsääntöisesti liityntäkuljetusta (esim. noutoa lentoasemalta tai rautatieasemalta majoitukseen) majoituksen yhteydessä.

Tulkintoja

Yön yli kestävän risteilyn voidaan katsoa muodostavan matkapalveluyhdistelmän (kuljetus + majoitus) silloin kun risteilyn tarkoituksena on lähinnä lomanvietto tai virkistys (ei pelkkä kuljetus satamien välillä).

Ajoneuvon vuokrauksella tarkoitetaan väh. 50 cm³ moottorilla varustetun, omalla käyttövoimallaan toimivan ajoneuvon vuokrauksen.

Olennaiseksi matkailupalveluksi voidaan tulkita esim. majoituksen yhteydessä sellainen itsenäinen matkailupalvelu, jonka voidaan katsoa olevan syy valita juuri kyseinen majoitus, silloinkin kun tämän matkailupalvelun osuus kokonaishinnasta ei ole yli 25% kokonaisuudesta.

3. Matkapaketti ja yhdistetty matkajärjestely

Matkapaketti

Vähintään kahden erityyppisen, samaa matkaa tai lomaa varten ostetun matkapalvelun yhdistelmä, jos

a) palvelut yhdistää yksi elinkeinonharjoittaja etukäteen tai matkustajan pyynnöstä/valinnan mukaan, ennen kuin palveluita koskeva matkasopimus tehdään

TAI

Matkapaketti

b) yksittäisten matkapalvelujen tarjoajien kanssa tehdään erillisiä sopimuksia, jos ko. palveluja

1) ostetaan yhdestä myyntipisteestä ja palvelut valitaan ennen kuin matkustaja sitoutuu ne maksamaan (esim. verkkokaupan ostoskori)

2) tarjotaan tai myydään yhteis- tai kokonaishintaan

3) mainostetaan tai myydään matkapakettina tms. vastaavalla nimikkeellä

4) tarjotaan tai myydään lahjakorttia tai muunlaista sopimusta vastaan, jonka perusteella matkustaja voi valita haluamansa matkapalveluyhdistelmän

5) tarjotaan eri verkkosivuilla, joiden välillä matkustajan nimi, maksutiedot ja s-postiosoite siirtyvät ensimmäiseltä palveluntarjoajalta yhdelle tai useammalle palveluntarjoajalle ja nämä sopimukset tehdään 24 tunnin sisällä

Yhdistetty matkajärjestely

Vähintään kahden erityyppisen samaa matkaa tai lomaa varten ostetun matkapalvelun yhdistelmä, jossa matkustaja tekee erilliset sopimukset yksittäisten palveluntarjoajien kanssa, jos elinkeinonharjoittaja avustaa:

a) matkapalveluiden erillistä valintaa ja maksamista yhden yhteydenoton aikana

TAI

Yhdistetty matkajärjestely

b) yhden tai useamman täydentävän matkapalvelun ostamista kohdennetusti toiselta palveluntarjoajalta, jos sopimus tehdään viimeistään 24 tunnin sisällä

Yksi yhteydenotto = käynti liikkeessä, puhelu, vierailu verkkosivuilla

Kohdennettu avustaminen = elinkeinonharjoittaja esittelee matkustajalle rajatun määrän toisten elinkeinonharjoittajien matkapalveluja tai ohjaa varaamaan suoraan toisten elinkeinonharjoittajien matkapalveluja. Yleistä tiedottamista, jossa esimerkiksi esitellään kootusti esimerkiksi paikkakunnan palveluja, ei katsota kohdennetuksi avustamiseksi.

Tulkintoja

Yleisesti esimerkiksi paikkakunnan tai seudun matkapalveluita esittelevää online-sivustoa ei katsota matkapalveluyhdistelmien tarjoajaksi, silloin kun sivustolla ei voi tehdä sopimusta matkapalveluista.

Incoming -toiminta ei edellytä vakuuden asettamista eikä näin ollen rekisteröitymistä. Vastuullinen matkanjärjestäjä on maapalvelut lähtömaassa myyvä matkatoimisto.

Asiakkaan ostaessa yksittäisiä ohjelmapalveluita tai päiväretkiä saavuttuaan majoitukseen, ei näistä muodostu matkapalveluyhdistelmää yhdessä majoituksen kanssa. Mikäli majoitukseen saavuttua ostetaan kahden erityyppisen matkapalvelun yhdistelmä, esimerkiksi yöpymisen sisältävä moottorikelkkasafari, on kyseessä matkapalveluyhdistelmä.

4. Matkanjärjestäjän velvoitteet ja matkapakettisopimus

Tiedonantovelvollisuus ja sopimuksen sisältö

- Ennen sopimuksen tekemistä annettava vakimuotoiset tiedot matkustajan lakisääteisistä oikeuksista ([OMa 181/2018](#) ja lain 7§)
- Ennakkotiedot tulevat sitovasti osaksi sopimusta (8§)
- Ehtojen ja sopimusten oltava selkeitä ja ymmärrettäviä (7§ & 9§)
- Matkustajalle annettava ilman aiheetonta viivästystä sopimuksen jäljennös tai vahvistus pysyvällä tavalla, mielellään kirjallisesti (10§)
- Ennakkotietojen antaminen tärkeää -> matkanjärjestäjän suorituksessa virhe, jos tietoja ei ole asianmukaisesti annettu (21§)

Matkan peruuttaminen

- Matkanjärjestäjä: osallistujia ilmoitettua vähimmäismäärää vähemmän TAI väistämättömät ja poikkeukselliset olosuhteet
 - Esim. sotatoimet, luonnonkatastrofit, vakavat epidemiat
- Matkustaja: milloin tahansa, mistä syystä tahansa
- Matkustaja velvollinen suorittamaan matkanjärjestäjälle asianmukaisen ja perustellun peruutusmaksun
 - Poikkeus: jos peruutus johtuu em. kaltaisista poikkeuksellisista olosuhteista tai matkustajalla painava syy olettaa, että suorituksessa tulee olemaan merkittävä virhe

Virheellinen suoritus ja virheen korjaaminen

- Matkanjärjestäjän suorituksessa on virhe, jos:
 - Matkan sisältö ei vastaa sovittua
 - Ennakkotietojen antaminen on laiminlyöty JA tämän voidaan olettaa vaikuttaneen matkustajan päätöksen tekoon
 - Matkanjärjestäjä on laiminlyönyt avustamisvelvollisuutensa vaikeuksiin joutuneen matkustajan kohdalla
- Virheestä ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä
 - Annettava kohtuullinen aika virheen korjaamiseen, matkustajalla oikeus tämän jälkeen korjata virhe omatoimisesti -> oikeus kustannusten korvaamiseen

Virheen hyvittäminen

- Matkustajalla oikeus hinnanalennukseen siltä ajalta, jolloin matkanjärjestäjän suorituksessa on ollut virhe
- Matkustajalla oikeus vahingonkorvaukseen, joka vastaa virheestä seuranneen vahingon suuruutta
 - Vahingoksi katsotaan henkilövahingot, esinevahingot, varallisuusvahingot sekä aineettomat vahingot, eli lomautuksen menetys
 - Korvaus lomautuksen menetyksestä edellyttää merkittäviä ongelmia matkanjärjestäjän palveluiden suorittamisessa

5. Maksukyvyttömyyssuoja ja KKV:n vakuusrekisteri

- Rekisteri vakuudenasettamisvelvollisista
- Vakuuden on katettava kaikki matkapalveluyhdistelmän ostaneet asiakkaat, asuinpaikasta, lähtöpaikasta tai yhdistelmän myyntipaikasta huolimatta
- Perusedellytyksenä on korvausten maksaminen nopeasti, tehokkaasti ja täysimääräisenä
- Maksukyvyttömyyssuojan vastavuoroinen tunnustaminen

Kenen on asetettava vakuus?

- Matkanjärjestäjän, joka perii matkustajilta etukäteen maksuja matkapaketeista. Jos sopimukseen sisältyy kuljetus, asetetaan vakuus myös paluukuljetuksen osalta
- Yhdistetyn matkajärjestelyn hankkimista edesauttavan tahon, joka kattaa kaikkien sen matkustajilta saamien maksujen palauttamisen. Myös paluukuljetusvakuus, jos taho vastaa matkustajien kuljetuksesta

- ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautunut matkanjärjestäjä, mikäli se suuntaa toimintansa Suomeen eikä se ole asettanut vakuutta toiseen EU- tai ETA-maahan
- Suomeen sijoittautunut matkanvälittäjä, joka toimii ETA-alueen ulkopuolelle sijoittautuneen matkanjärjestäjän lukuun, joka ei ole itse asettanut direktiivin mukaista vakuutta, asettaa vakuuden sekä oman että päämiehensä maksukyvyttömyyden varalta
- Myös lentokuljetusten tarjoaminen kuluttajille rinnastetaan matkanjärjestämiseksi, jos kuljetuksen tarjoaa muu kuin lentoliikenteen harjoittaja (virtuaalilentoyhtiö)

Valmismatkalaki

Laki valmismatkaliikkeistä



Kuljetus



Majoitus



Muu matkailu-
palvelu



Valmismatka

REKISTERÖITYMINEN



Matkan-
järjestäjä

Kerää ennakkomaksuja

Ei kerää ennakkomaksuja



Matkan-
välittäjä

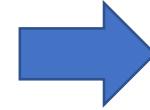
Välittää valmismatka-
sopimuksia
matkanjärjestäjän lukuun



Ulkom.
Mj. välittäjä

EU- tai ETA-valtiossa
sijaitseva päämies

EU- tai ETA- valtion
ulkopuolinen päämies

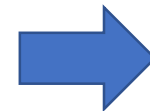


VAKUUS

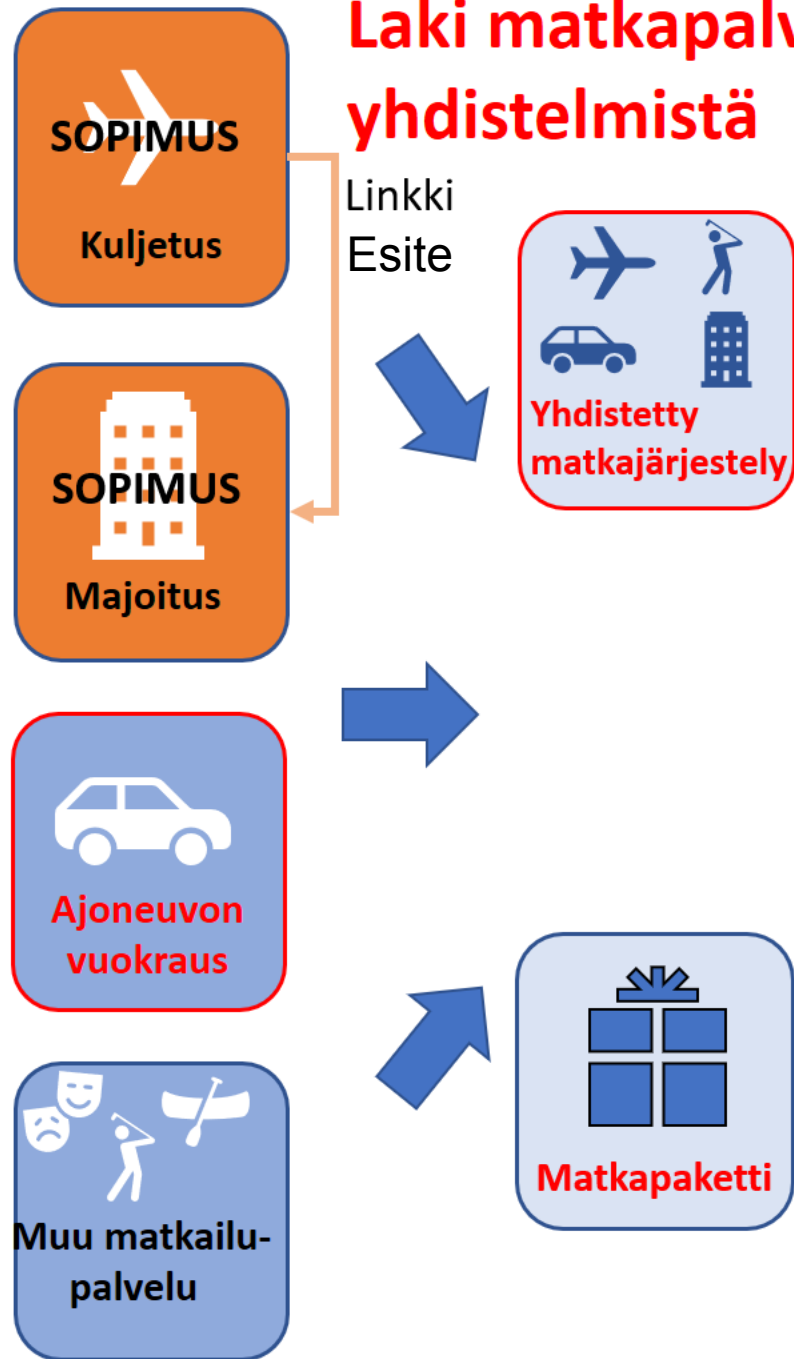
Kuluttajilta
ennen matkaa
kerätyt
maksut

Majoitus ja
Keskeytymis-
vakuus

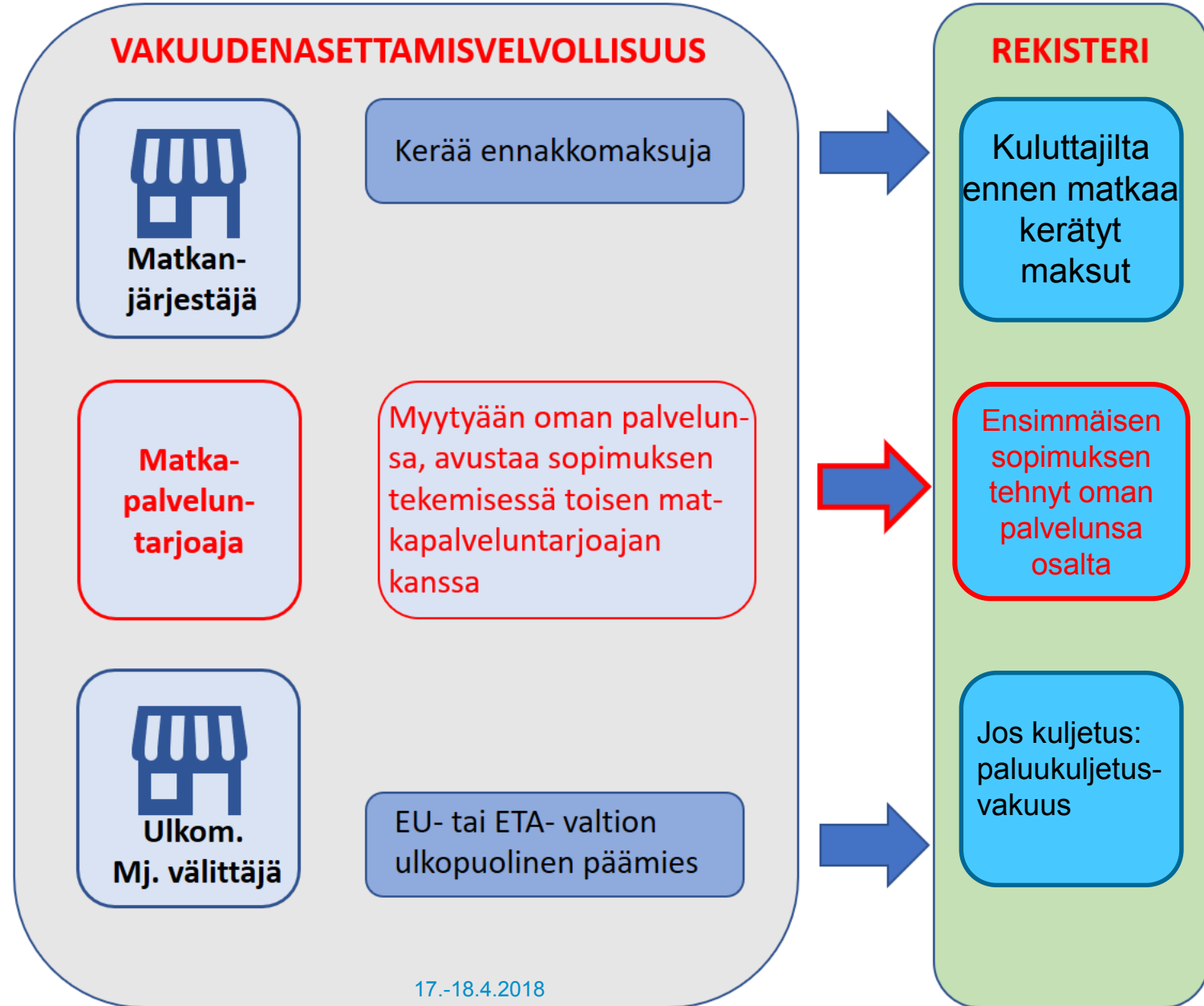
Paluukuljetus-
vakuus



Laki matkapalveluyhdistelmistä



Laki matkapalveluyhdistelmien tarjoajista



Vakuudet ja rekisteröinti

- Yksittäisvakuudet
- Mahdollisuus hakea vakuuden alentamista
- Konkurssi ei ainoa maksukyvyttömyystilanne
- Korvausten hakuaika 6 kuukautta
- Maksun palautusta voi edelleen hakea luottokorttiyhtiöltä
- Rekisteröinnin edellytykset:
 - *”ei ole kolmen edeltävän vuoden aikana toistuvasti tai huomattavassa määrin laiminlyönyt hoitaa veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksuihin sekä Tullin perimiin maksuihin liittyvät velvollisuutensa.”*
- Vakuuden laskentaperusteet tarkistetaan kevään 2018 aikana

Raportointi ja tilintarkastus

- Tilintarkastusvelvollisten yhteisöjen (1141/2015) on toimitettava KKV:lle tilintarkastajan lausunto, joka vahvistaa selvityksissä esitettyjen tietojen asianmukaisuuden
- Muut toimittavat:
 - *”hallituksen ja toimitusjohtajan allekirjoittaman tietojen asianmukaisuuden vahvistavan asiakirjan, johon on liitetty edellä tarkoitettua lausuntoa vastaava lausunto, jonka on laatinut ja allekirjoituksellaan vahvistanut kirjanpitovelvollisen taloushallinnosta vastaava henkilö.”*
- Kirjanpito on järjestettävä siten, että kaikki matkapalveluyhdistelmistä ja niihin liittyvistä palveluista ennen matkan alkamista suoritettut maksut käyvät siitä ajantasaisesti ilmi





Laki matkapalveluyhdistelmän tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta

- Valtio vastaa viime kädessä maksukyvyttömyyssuojan toteutumisesta
- Talousarvioon on tuotu siirtomääräraha, jota voidaan käyttää paluukuljetuksiin sekä korvausten maksamiseen määrätyissä tapauksissa
- Vastinparina maksukyvyttömyyssuojamaksu (0,024 % matkapalveluyhdistelmien myynnin liikevaihdosta)
- Lisäksi kiinteä maksu, eli ns. valvontamaksu, joka määräytyy maksuvuotta edeltäneen vuoden suurimman laskennallisen vakuusmäärän perusteella



6. Matkapakettiapuri

▼

Kenen kanssa sopimus tehdään?

 Matkanjärjestäjä	 Matkanvälittäjä	 Matkailupalvelun tuottaja	 Yhdistys, joukkue, koululuokka jne
---	--	--	---

Kestääkö matka yli 24 tuntia tai sisältääkö se majoituksen yön yli?

 Kyllä	 Ei
---	--

www.matkapakettiapuri.fi

Matkapakettiapuri on suunniteltu vastaamaan yleisimpiin tilanteisiin, joissa pitää arvioida, syntyykö myydyistä matkailupalveluista matkapaketti vai yhdistetty matkajärjestely. Sovellus ei täten välttämättä anna yksiselitteistä vastausta jokaiseen yksittäistapaukseen ja se on luonteeltaan suuntaa antava.



Kiitos!

Lisätietoa uudesta matkapakettilaista kkv.fi
Email: matkapaketti@kkv.fi